Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K3-13C/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7523202280
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Dosedla
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7523202280.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Evou Dosedla, v právnom spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, E. – E. XXXXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o zaplatenie 8.000 eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2.400 eur, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanej s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 8.000 eur za porušenie práva žalovanej podľa práva Európskej Únie, z dôvodu práce žalobcu nad zákonom povolený limit pracovnej doby stanovenej v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj ako „Smernica“). Týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Článok 6, písm. b) Smernice upravuje maximálny týždenný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov, ktorý nesmie prekročiť 48 hodín. S poukazom na rozsudky Súdneho dvora EÚ (ďalej aj „ESD“ alebo „Súdny dvor“) vo veci C- 429/09 G. Fuß a C- 437/05 J. Vorel uviedol, že podľa Súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii. Kvalifikácia pracovného času ako doby prítomnosti zamestnanca na pracovisku nemôže závisieť od intenzity činnosti pracovníka, ale vyplýva výhradne z jeho povinnosti byť k dispozícii zamestnávateľovi. Smernica mala byť prebratá do znenia zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ako vyplýva z prílohy č. 4 k predmetnému zákonu, avšak žiadne ustanovenie tohto zákona nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva. Právna úprava sa odlišuje od ust. § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD. Na tento prípad sa však predmetné ustanovenie Zákonníka práce nevzťahuje (§ 193 zákona č. 315/2001 Z.z.). Nakoľko služobná pohotovosť hasičov sa podľa zákona č. 315/2001 Z.z. nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času, dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu, čím spôsobuje žalobcovi škodu, náhrady ktorej sa môže domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Vzhľadom na formuláciu ESD vo veci C-429/09, G. Fuß

Súdny dvor uviedol, že čl. 6, písm. b) Smernice má priamy účinok (bod 35), keďže priamo priznáva jednotlivcom právo, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi a síce právo na to, aby v členskom štáte EÚ priemerný týždenný pracovný čas pracovníka neprekračoval týždennú hranicu 48 hodín. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva aj pre žalobcu právo dovolávať sa porušenia čl. 6, písm. b) Smernice voči žalovanému. Čo sa týka uplatnenia práva na náhradu škody ako aj spôsob jej výpočtu Smernica neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Je na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy EÚ má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež, aby definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Rozsudky ESD formulujú len zásady (zásada rovnocennosti a primeranosti), ktoré je potrebné rešpektovať. Náhrada škody musí byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho úniových práv.
Žalobca v podanej žalobe definoval splnenie podmienok zodpovednosti za škodu porušením práva EÚ fyzickej osoby. Prvá podmienka je existencia práva, ktoré má byť porušené. V danom prípade ide o čl. 6, písm. b) Smernice, ktoré predstavuje sociálne právo EÚ, keď ukladá členskému štátu maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi. Druhá podmienka predstavuje závažné porušenie práva EÚ. O závažné porušenie práva EÚ ide v prípade, ak ide o konanie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Vo veci G. Fuß Súdny dvor výslovne potvrdil, že nedodržanie požiadaviek upravených v čl. 6, písm. b) Smernice bolo zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora a musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ a preto je splnená aj druhá podmienka. Tretia podmienka sa týka existencie priamej príčinnej súvislosti medzi porušením čl. 6, písm. b) Smernice a škodou, ktorá jednotlivcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením. Vo veci sú splnené všetky tri podmienky k legitímnemu uplatneniu nároku žalobcu na náhradu vzniknutej škody.
S poukazom na Preambulu prvej Smernice Rady 93/104/ES z 23.11.1993, ktorá sa týka niektorých aspektov pracovnej doby žalobca uviedol, že pravidelné nedodržiavanie maximálneho týždenného pracovného času sa môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry žalobcu predovšetkým vo vzťahu k ochrane jeho práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na jeho celkovú fyzickú a morálnu integritu. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu, ako aj z podmienok jej uplatnenia je v slovenskom právnom priadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ust. § 11- 13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú právne vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únioveho práva. Nárok na náhradu škody vzniknutej z porušenia práva EÚ možno posúdiť ako nemajetkovú ujmu, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti (formulácia najmä). Zároveň sa žalobca domáha náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca k žalobe pripojil tabuľky žalobcu z dochádzkového systému SAP za obdobie od 01/2020 – 01/2023.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe namietala že na daný prípad sa neaplikuje Smernica 2003/88/ES, pričom poukázala na vecnú pôsobnosť Smernice vychádzajúcej z čl. 1 ods. 2 Smernice a osobnú pôsobnosť, ktorá vyplýva z čl. 1 ods. 3 a ods. 4 Smernice, ktorá je vymedzená s odkazom na čl. 2 Smernice 89/391/EHS, konkrétne na jej negatívne vymedzenie pôsobnosti v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS s dôrazom na pojem určité osobitné činnosti verejných služieb. Žalovaná dospela k záveru, že Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré je možné subsumovať pod pojem určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany a teda na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, aj vzhľadom na úlohy, ktoré Hasičský a záchranný zbor vykonáva a ktoré sú zakotvené v zákone č. 315/2001 Z. z.
Žalovaná ďalej namietala splnenie podmienky pasívnej vecnej legitimácie žalovanej. Pre netransponovanie, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice žalobu môže podať buď Európska komisia priamo na ESD alebo fyzická/právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalobca nežaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovanej. Mala za to, že žalobca mal upozorniť svojho nadriadeného v súlade s ust. § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. na pohotovosť nad smernicou povolený limit a žiadať, aby pohotovosť nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Zároveň uviedla, že za každú hodinu určenej služobnej

pohotovosti, vrátane tých, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit stanovený smernicou, boli žalobcovi vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno.
Žalovaná sa podrobne venovala transpozícii Smernice čl. 2 ods. 1 Smernice a čl. 6 Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z. Článok 2 ods. 1 Smernice je transponovaný do ust. § 85 ods. 1, ust. § 86 ods. 1-3 a ust. § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa ust. § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas ust. § 92 tohto zákona. Ďalej sa zoberal rozdielom medzi určenou služobnou pohotovosťou (§ 92 ods. 1 zákona) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) tohto zákona), pričom slová v § 92 ods. 1 zákona len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Podľa žalobcu služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby, čo odvodzuje od skutočnosti, že sa v tomto ustanovení neuvádza služobná pohotovosť v štátnej službe. V cit. ustanovení sa neuvádza ani služobná pohotovosť v štátnej službe, ale ani samotný výkon štátnej služby, pretože v tomto ustanovení ide o výpočet časov, súvisiacich s činnosťami (napr. zvyšovanie kvalifikácie a ďalšie), ktorým zákon priznáva na vymedzené účely rovnaké účinky, ako keby v tom čase príslušník zboru skutočne vykonával štátnu službu.
K transpozícii čl. 6 Smernice poukázal na znenie zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý upravuje limity služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle ust. § 85 zákona č. 315/2001 Z. z. Podľa ust. § 91 ods. 3 zákona možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Z ust. § 86 ods. 1 zákona môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Vtedy nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa ust. § 86 ods. 2 cit. zákona. V zmysle Kolektívnych zmlúv za roky 2019 až 2022 hasiči v takom prípade majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17/18 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste jej výkonu v trvaní 7/6 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Žalovaná poukázala aj na referenčné obdobie. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 odsek 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvinutými službami. Podľa jej názoru bol čl. 6 Smernice transponovaný správne.
K splneniu podmienok odôvodňujúcich uplatnenie nároku žalobcu uviedla, že žalobca neosvedčil žiadnym spôsobom nárok na náhradu škody. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosti a mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. Zamestnávateľ mu pritom platí za takto strávený čas pracovnú odmenu, ktorou mu kompenzuje to, že v prípade potreby bude k dispozícii. Žalobca by mal preukázať, či skutočne pracoval nad maximálny týždenný pracovný čas za rozhodné obdobie. Žalobca v podanej žalobe nezohľadnil reálne odpracované hodiny vzhľadom na pohotovosť a nadčasy alebo dovolenku a práceneschopnosť, počas ktorých žalobca reálne nebol k dispozícii zamestnávateľovi. Taktiež je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov. Podľa názoru žalovanej žalobca neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi.
Výšku nemajetkovej ujmy žalovaná považuje za neadekvátnu a neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrady, ktorá je priznaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podľa jej názoru neporovnateľne vyššia. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento údajný neoprávnených zásah spočíval. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné majetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Podľa jej názoru žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivého zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Bola toho názoru, že tabuľky vo forme výpisu z dochádzkového

systému priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy, ktorú žalobca požaduje. Dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu. Z týchto dôvodov žalobca neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. Záverom poukázala na skutočnosť že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, preto túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže ministerstvo vnútra ako orgán konajúci v mene žalovanej má svoje sídlo v Bratislave čiarkam príslušným súdom je Okresný súd Bratislava I.

3. Žalobca v replike uviedol, že žalovaná má pasívnu vecnú legitimáciu z dôvodu, že za Slovenskú republiku, ktorá je vecne pasívne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody pre nesprávnu transpozíciu Smernice EÚ, v konaní koná ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre hasičský a záchranný zbor. Žalovaná Slovenská republika ako členský štát Európskej únie neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6, písm. b) Smernice 2003/88/ES. Porušením tohto článku vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času ne ponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu, a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora Európskej únie. Služobný čas príslušníka hasičského zboru je rozvrhnutý nerovnomerne. Keďže v mieste výkonu služby žalobcu sa strieda niekoľko hasičky zmien, každý tretí deň odslúži pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravení na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od vyhlásenia, teda žalobca musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti, ktorá mu je nariaďovaná v noci, okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Žalobca nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom Európskej únie. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom musí tam byť fyzicky prítomný, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. Je oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojim vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená služobný čas žalobcu mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich z vyššie uvedenej smernice, pričom k porušovaniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Uplynutý čas žalobcovi vrátiť nie je možné a nemôže ho stráviť inak, preto si uplatňuje nemajetkovú ujmu voči žalovanej. V príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovanej došlo u žalobcu k vzniku škody v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život.
K služobnej pohotovosti hasičov a služobnej dobe uviedol, že žiadne ustanovenie zákona o hasičskom zbore nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. S poukazom a citáciou ust. § 85, § 92, § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. uviedol, že služobná pohotovosť sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Nariadená služobná pohotovosť v zmysle ust. § 92 tohto zákona nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, keď k nej bude povolaný. Ust. § 122 tohto zákona spresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, takéto vykonanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Ust. § 92 ods. 2 zákona uvádza, že štátna služba nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti. Smernica neupravuje žiadnu prechodnú kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku ako zákon č. 315/2001 Z.z. vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku. V dôsledku toho bolo požiadavke Smernice možné vyhovieť len vtedy, ak by sa pracovná pohotovosť hasiča na pracovisku považovala za súčasť jeho pracovného času, čo však zákon č. 315/2001 Z.z. nestanovuje. Po takto definovanom pracovnom čase má hasič právo na odpočinok. To, že pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku je potrebné považovať za súčasť jeho pracovnej doby potvrdzuje aj judikatúra ESD. Ust. § 85 a nasl. zákona sa preto ocitli v rozpore aj s definíciou pracovného času podľa čl. 2 ods. 1 Smernice, ktoré cituje.
Vo veci C-429/09 G. Fuß ESD uviedol, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle Smernice. V nadväznosti na rozhodovaciu činnosť ESD, aj v iných veciach (C-437/05 J. Vorel, C-397/01 Pfeiffer, C-14/04, Dellas) sa pracovná pohotovosť na pracovisku

považuje za pracovný čas pretože zamestnanec je k dispozícii zamestnávateľovi a pracovnú pohotovosť na pracovisku nemožno považovať za čas odpočinku. Nakoľko zákon č. 315/2001 Z.z. neprebral ust. Smernice, pracovnú pohotovosť príslušníkov zboru nepovažuje za súčasť ich týždennej služobnej doby a ani ich neodmeňuje spôsobom určeným pre výkon služobnej činnosti v služobnej dobe (služobný plat). Prekračovanie týždennej služobnej doby hasičov v dôsledku toho, že ich pohotovosť nebola považovaná za jej súčasť, zakladá porušenie čl. 6, písm. b) Smernice.
K tvrdeniu žalovanej o správnej transpozícii čl. 6 Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., žalobca uviedol, že podľa ust. § 86 ods. 2 zákona je nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas hasičov aplikovaný v rámci šesťmesačného referenčného obdobia. Žalovaná nereaguje na kľúčový problém, či aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa čl. 6, písm. b) Smernice. Tento záväzok podľa názoru žalobcu platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa čl. 6, písm. b) Smernice. Žalobca dospel k záveru, že zákon č. 315/2001 Z.z. nesprávne transponoval Smernicu 2003/88/E z dôvodu že za súčasť pracovnej (služobnej) doby hasičov nepovažuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice. Súčet služobnej doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerného pracovného času požadovaného čl. 6, písm. b) Smernice. Porušenie týchto ustanovení zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za škodu spôsobenú porušením úniového práva žalobcovi.
Žalobca k výpisu z dochádzkového systému SAP uviedol, že evidencia pracovného času obsahuje plánované hodnoty hodiny skratka „PH“ ako aj skutočne odpracované hodiny žalobcu za daný mesiac bez služobnej pohotovosti skratka „OH“. Výpis z dochádzkového systému predložený súdu prestal byť plánovaným rozvrhom služobného času hneď po ukončení daného mesiaca, keď nadriadený žalobcu potvrdil do evidencie softvéru SAP skutočne odpracované hodiny žalobcu za daný mesiac. Zároveň žalobca vysvetlil všetky skratky, ktoré sa používajú v dochádzkovom systéme. K výške požadovanej nemajetkovej ujmy žalobca upriamil pozornosť súdu na právoplatné súdne rozhodnutia jednotlivých okresných súdov, kde v obdobnej právnej veci bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky za porušenie práva EÚ vo výške od 2.500,- € do 4.759,99 €.

4.V duplike žalovaný zotrval na svojej doterajšej argumentácii a ním uplatnených námietkach. Uviedol, že ak sa súd nestotožní s právnym názorom žalovaného, namieta neprimeranú výšku požadovanej škody vzhľadom na rozhodovanie súdov v obdobných veciach. Priemerná výška doposiaľ priznanej škody vo vyššie uvedených obdobných rozhodnutiach predstavuje podľa neho sumu približne 1.000 - 2.500 €.

5. Žalobca v reakcii na dupliku žalovaného vyslovil nesúhlas s tým, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uviedol, že tvrdenie žalovaného, že výška doposiaľ priznanej náhrady škody v obdobných rozhodnutiach predstavuje 1.000 - 2.500 €, nie je pravdivé, s poukazom na svoje predošlé vyjadrenie.

6. Súd nariadil pojednávanie dňa 21.06.2024 a dňa 24.06.2024, ktorého sa zúčastnil žalobca i jeho právny zástupca. Dostavila sa i žalovaná. Strany na pojednávaní zotrvali na svojich doterajších tvrdeniach. Na pojednávaní bol vypočutý žalobca ako strana v konaní, ktorý uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu aktuálne vykonáva v hodnosti práporčík, vo funkcii technik- strojník na Okresnom riaditeľstve Košice – okolie, Hasičská stanica Čaňa v 24 hodinových zmenách, z toho 16 hodín služba a 8 hodín pohotovosť. Počas pracovnej pohotovosti musí byť na pracovisku, pričom pracovná pohotovosť sa mu nezarátava do pracovného času. Následné dva dni voľna nepovažuje za dostatočný oddych. V priebehu dní ktoré sú vyhradené pre účel rekreácie a zotavenia sa častokrát stáva, že majú školenia alebo výcviky, ktoré sa uskutočňujú počas dní voľna. Veľmi často sa stáva, že prekračujú týždenný pracovný čas ustanovený zákonom. Žalobca uviedol, že má rodinu, je otcom troch detí vo veku 7, 10, a 13 rokov a vzhľadom na uvedené mu neostáva čas pre rodinu. Keďže aj manželka je zamestnaná na Vysokej technickej univerzite a vzhľadom na vek detí, je častokrát problém zabezpečiť ich opateru v čase ich neprítomnosti a preto využívajú aj rodinných príslušníkov. S deťmi sa treba učiť. Jedná sa o maloleté deti, syn je prvákom a aj v prípade ak sa uskutoční nejaká školská aktivita mimo Košíc, žalobcovi nezostáva nič iné ako zabezpečiť odvoz a dovoz dieťaťa. Deti majú taktiež svoje krúžky a preto čas pre seba žalobcovi nezostáva žiaden. V čase ktorý je

vyhradený pre voľno a oddych naozaj dospáva čas strávený v práci, kde nemá časový priestor preto aby sa vyspal, resp. pracovné podmienky na odpočinok nie sú vôbec vhodné, jeho spánok je nedostatočný čo sa zrejme prejavuje na zdravotnom stave žalobcu. Žalobca má osobitné špecializácie, absolvoval základný špecializovaný kurz, strojnícky kurz, zdravotný kurz, RSKA – čo znamená šoférovanie pod majákom, veliteľský kurz, pričom niektoré z uvedených kurzov sa musia aktualizovať. Okrem týchto kurzov absolvuje aj výcviky, ktoré musia absolvovať 1x za 3 roky vo výcvikovom centre Lesť. To znamená, že je opäť odtrhnutý od rodiny. Žalobca nepovažuje oddych v rozpätí dvoch dní po pracovnej službe a pohotovosti za dostatočný po fyzickej a psychickej stránke. Vo vzťahu k ostatným rodinným príslušníkom ako sú rodičia a súrodenci žalobcovi ostáva minimálny čas, ktorý by mohol stráviť s nimi. Ak sú sviatky ako sú Vianoce, alebo Veľká noc často sa stáva, že je úplne odtrhnutý od rodiny, keď slúži. Na vlastné záľuby žalobcovi ostáva minimálny čas, alebo vôbec žiaden čas. Pred nástupom do tejto práce žalobca mal vedomosť o tom, že bude slúžiť 24-hodinové smeny, avšak nevedel, že 8 hodín bude len tak zadarmo venovaných štátu. Namiesto toho, aby práca bola viac finančne ohodnotená by žalobca uprednostnil viac odpočinku, teda ten 1 deň navyše, namiesto dvoch, teda tri dni voľna. Žalobca čakal že k nejakej náprave dôjde zo strany štátu vzhľadom nato, že má vedomosť o tom, že žaloby tohto typu už sú podávané roky jeho kolegami. Z dôvodu veku žalobca cíti, že naňho doľahla pracovná záťaž a únavu z práce pociťuje čím ďalej tým viac, resp. má potrebu dlhšieho odpočinku po práci. Pokiaľ ide o to, či sa pracovná záťaž odzrkadlila v zdraví žalobcu, žalobca uviedol, že priamo úmerne svojmu veku sa cíti subjektívne relatívne dobre avšak už nie je jeho výkon taký, ako majú o možno 10-20 rokov mladší kolegovia v zmysle tabuliek, podľa ktorých sú hodnotení, resp. sledovaní v práci. Neprekonal poškodenie zdravia, ktoré by vyžadovalo operáciu avšak pociťuje únavu. Ku konfliktom v súkromnej sfére žalobcu dosiaľ nedošlo vďaka tomu, že má dobrú tolerantnú manželku, pričom nemá žiadnu ďalšiu pracovnú aktivitu.

7. Súd vykonal dokazovanie na základe predložených listinných dôkazov, výsluchom žalobcu a zistil tento skutkový stav:

8. Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, vykonáva stálu štátu službu v Čani. Žalobcovi sú nerovnomerne rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16,5 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 7,5 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku v jednej 24 hodinovej zmene. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín od 22:30 hod. do 5:30 hod. V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť za prácu nadčas. Hasiči teda strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny - prvá, druhá a tretia zmena, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna.

9. Z prehľadu týždennej dochádzky žalobcu vyplynulo, koľko hodín žalobca mesačne odpracoval v rámci služobného času, resp. koľko hodín strávil na pracovisku - počet hodín strávených na pracovisku v rámci služobného času a pracovnej pohotovosti
v rámci 04/2020 - 06/2020 – 192 hodín, 168 hodín, 180 hodín,
v rámci 07/2020 - 12/2020 – 144 hodín, 197 hodín, 217 hodín, 192 hodín, 240 hodín, 164 hodín,
v rámci 01/2021 - 06/2021 – 144 hodín, 153 hodín, 144 hodín, 144 hodín, 192 hodín, 188,50 hodín,
v rámci 07/2021 - 12/2021 -146 hodín, 224 hodín, 169 hodín, 144 hodín, 192 hodín, 222,60 hodín,
v rámci 01/2022 - 06/2022 – 195 hodín, 128 hodín, 166,17 hodín, 176,50 hodín, 243,33 hodín, 181 hodín,
v rámci 07/2022 - 12/2022 – 139,87 hodín, 168 hodín, 169 hodín, 202 hodín, 192,12 hodín, 239 hodín,
v rámci 01/2023 - 168 hodín.
Celkový čas žalobcu strávený na pracovisku súd zistil z prvého riadku toho - ktorého mesiaca od 7.00 hod. do 7.00 hod., ktorý tak predstavoval 24 hodín vrátane pracovnej pohotovosti od 22:30 hod do 5:30 hod. (druhý riadok dochádzky), resp. iný čas strávený na pracovisku a tretí riadok, ktorý tiež zahŕňa odpracované hodiny. Pri zisťovaní priemerného týždenného pracovného času v rámci šesťmesačného referenčného obdobia súd vychádzal z počtu dní v mesiaci so zohľadnením neutrálneho obdobia (t.j. dovolenka a práceneschopnosť), ktoré sa nezarátavajú.
Do úvahy tak súd vzal počet dní:
v období 04/2020 – 06/2020 – 28 dní, 21 dní, 28 dní,
v období 07/2020 – 12/2020 – 27 dní, 28 dní, 29 dní, 27 dní 30 dní, 26 dní,
v období 01/2021 – 06/2021 – 24 dní, 22 dní, 26 dní, 23 dní, 31 dní, 29 dní,
v období 07/2021 – 12/2021 – 22 dní, 27 dní, 28 dní, 20 dní, 29 dní, 29 dní,
v období 01/2022 – 06/2022 -29 dní, 17 dní, 30 dní, 27 dní, 30 dní, 28 dní,

v období 07/2022 – 12/2022 – 26 dní, 28 dní, 20 dní, 28 dní, 28 dní, 31 dní,
v období 01/2023 - 24 dní.
Podľa týchto údajov priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v rámci jedného mesiaca (pri zohľadnení pracovného času v tom - ktorom mesiaci - ich súčet vydelený priemerným počtom týždňov pri počte 31 dní v mesiaci 4,43, pri počte 30 dní 4,29, pri počte 29 dní 4,14, pri počte 28 dní 4, pri počte 27 dní 3,86, pri počte 26 dní 3,71, pri počte 24 dní 3,43, pri počte 23 dní 3,29, pri počte 22 dní 3,14, pri počte 18 dní 2,57, pri počte 17 dní 2,43, pri počte 15 dní 2,14) prevyšoval 48 - hodinový týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia (04/2020 - 01/2023).
Priemerný 48 - hodinový týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia (04/2020 - 01/2023) bol v rámci jednotlivých období od januára do júna a od júla do decembra (súčet zistených odpracovaných hodín v rámci referenčného obdobia a vydelený počtom týždňov na to pripadajúcich, resp. súčet priemerného týždenného pracovného času v rámci referenčného obdobia a vydelený počtom mesiacov referenčného obdobia) tohto ktorého roku prekročený v obdobiach 07/2020 – 12/2020 – 48,15 priemerný čas, 07/2021 – 12/2021 – 49,57 priemerný čas. Čo sa týka obdobia 01/2023 a nasl., toto obdobie nie je ukončené.

10. Podľa rozsudku SDEÚ (druhá komora) z 11.4.2019, C - 254/18, článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 h. bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.

11. Zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, pracovný čas žalobcu prekročil viac ako 48 h. týždenne vo viacerých obdobiach. Podľa výpisu dochádzkového systému SAP, k prekročeniu pracovného času žalobcu 48 h. týždenne došlo aj v obdobiach napríklad jún 2020 – november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 h. týždenne), august 2021 – január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 h. týždenne), september 2021 – február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 h. týždenne), august 2022 – január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 h. týždenne).

12. Súd dospel na základe predošlých zistení k záveru, že Smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku SR. Žalobca ako hasič, príslušník HaZZ spadajúceho pod Ministerstvo vnútra SR mal Smernicou garantované právo na 48 h. pracovný čas. Žalobca v rozhodnom období nesporne odpracoval vo viacerých mesiacoch viac ako 48 h. týždenne. Napríklad v mesiaci september 2020 odpracoval celkovo 217 h., čo je priemerne 52,38 h. týždenne, v októbri 2020 odpracoval 192 h., čo je priemerne 49,78 h. týždenne, v novembri 2020 odpracoval až 240 h., čo je priemerne až 56 h. týždenne, v auguste 2021 odpracoval až 224,60 h., čo je priemerne až 58,23 h. týždenne.

13. Podľa čl. 7 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 5.

14.Podľa čl. 144 ods. l Ústavy Slovenskej republiky, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

15. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „Smernica“).

16. V čl. 1 bod 2 Smernice táto rieši: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

17. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

18. Podľa čl. 2 bod 1 Smernice „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

19. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice členské štáty príjmu opatrenia na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

20. Podľa čl. 16 písm. b) Smernice členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

21. Podľa čl. 17 písm. b), bod iii) Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 pre služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

22. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo je vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa ustanovenia § 85 ods. I zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore („ďalej len zákon č. 315/2001 Z.z.“), služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa ustanovenia § 85 ods. 2 Zákona služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

25. Podľa ustanovenia § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

26. Podľa ustanovenia § 91 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

27. Podľa ustanovenia § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

28. Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

29. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 Zákona o hasičskom zbore nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu alebo na inom dohodnutom

mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného patu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

30. Podľa ustanovenia § 97 ods. l písm. h) zákona č. 315/2001 Z.z., ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

31. Podľa ustanovenia § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z.z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom, okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

32. Podľa ustanovenia § 122 ods. l, ods. 2 Zákona o hasičskom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. l určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu , a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

33. Na základe zisteného skutkového stavu a citovanej právnej úpravy (vnútroštátnej a práva EÚ) súd vec takto posúdil:

34. V prvom rade sa súd zaoberal splnením procesných podmienok a dospel k záveru, že súd má právomoc i príslušnosť. Nárok žalobcu tak, ako ho skutkovo vymedzil, nemôže v slovenskom právnom systéme prejednať a rozhodnúť žiaden iný orgán ako všeobecný súd. Súd poukazuje na ust. § 3 CSP a z názorov (úvah) prezentovaných Ústavom medzinárodných vzťahov a aproximácie práva, pričom bolo nepochybné, že žalobca neuplatnil mzdový nárok, ale nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť porušením únioného práva. Jedine všeobecný súd je v zmysle ustanovenia § 3 CSP oprávnený (a povinný) rozhodnúť o tom, či bola jednotlivcovi spôsobená škoda nesprávnym prebratím práva Európskej únie, jeho nerešpektovaním, a v akej výške. To je podstata uplatneného nároku, právo žalobcu, a nie abstraktná kontrola súladu právnych predpisov. Z týchto dôvodov je daná aj miestna príslušnosť v zmysle ust. § 19 písm. b) CSP, keďže v mieste obvodu Mestského súdu Košice nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

35. Žalovaná namietala nedostatok pasívnej vecnej legitimácie v spore. O pasívnej legitimácii Slovenskej republiky ako členského štátu zodpovedného za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie v tomto konaní nemal pochybnosti. Na tom by nič nemenila ani prípadná možnosť žalobcu domáhať sa škody aj priamo od svojho (verejnoprávneho zamestnávateľa) ako porušiteľa záväznej smernice Európskej únie s priamymi účinkami, ktorou možnosťou sa však súd nezaoberal, keď ani taký záver by nemohol vylúčiť zodpovednosť členského štátu. Rozsudok vo veci Fuß dáva v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového pracovného času právo poškodenému domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu (bod 45, 46 a 61 Rozsudku Fuß).

36. Z vyššie uvedeného má súd za to, že žalovaná disponuje pasívnou vecnou legitimáciou a fyzická osoba, v tomto prípade žalobca sa so svojím nárokom na náhradu škody v prípade porušenia práva Európskej Únie, resp. jej právne záväzných aktov, v tomto prípade porušenia Smernice 2003/88/ES môže domáhať na vnútroštátnom súde svojho práva priamo voči členskému štátu, t.j. voči Slovenskej republike, v mene ktorého koná ústredný orgán verejnej správy (Ministerstvo vnútra SR), do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor.

37. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii komunitárneho práva vychádza z prednosti komunitárneho práva, bez ktorej by táto zodpovednosť nebola vynútiteľná. Práve na základe prednosti komunitárneho práva v prípade jeho chybnej aplikácie alebo opomenutia aplikácie zo strany orgánu členského štátu sa môžu poškodené fyzické alebo právnické osoby domáhať náhrady spôsobenej škody.

38. Povinnosť aplikácie komunitárneho práva Súdny dvor vysvetlil po prvýkrát v prípade Simmenthal (106/77, 9.3.1978, Zb, s, 629), v ktorom riešil dôsledky priamej aplikovateľnosti ustanovení komunitárneho práva v prípade, ak bola s nimi v rozpore vnútroštátna norma. Priama aplikovateľnosť komunitárneho práva v tomto prípade podľa Súdneho dvora znamená, že „normy komunitárneho práva

musia disponovať úplným účinkom, a to rovnakým spôsobom vo všetkých členských štátoch počnúc od ich vstupu do platnosti a počas celého obdobia ich platnosti“, akoby boli súčasťou právneho poriadku uplatniteľného na území jednotlivých členských štátov“ (bod 14 rozsudku Simmenthal), pričom majú vyššiu právnu silu ako normy vnútroštátne. To znamená, že vnútroštátna norma odporujúca komunitárnej norme nemôže byť právoplatne aplikovaná. Súdny dvor ďalej zdôraznil, že každý vnútroštátny súd je ako orgán členského štátu „v medziach svojich právomocí povinný aplikovať komunitárne právo ako celok a chrániť práva, ktoré priznáva toto právo jednotlivcom tak, že nesmie aplikovať žiadne skoršie alebo neskoršie ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré sú v rozpore s komunitárnym právom“ (body 16 a 21 rozsudku Simmethal).

39. Zodpovednosť členských štátov v prípade porušenia komunitárneho práva je objektívna a absolútna. Členský štát sa jej teda nemôže za žiadnych okolností zbaviť, ani sa z nej nemôže exkulpovať, a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil.

40. V slovenskom právnom poriadku vyplýva slovenským súdom povinnosť dodržiavať komunitárne právo z článku 144 ods. l Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, t.j. Zmluvou o Európskej únii, Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, aj ostatnými prameňmi primárneho práva Európskej únie. Okrem toho § 2 ods. l zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie ustanovuje nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právne záväzných aktov, ktoré boli v tomto úradnom vestníku uverejnené. Na predchádzajúce ustanovenia nakoniec nadväzoval aj § 121 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ktorý zbavoval povinnosti dokazovať právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a v súčasnosti je to Civilný sporový poriadok vo svojom ustanovení § 186 ods. l. Právomoc súdu je preto daná.

41. Súd sa ďalej zaoberal námietkou žalovanej, či sa na daný prípad aplikuje Smernica 2003/88/ES. Podľa názoru súdu výklad pôsobnosti jej aplikácie žalovanou je nesprávny, keď čl. 1 ods. 3 Smernice odkazuje na pozitívne vymedzenie čl. 2 smernice 89/392/EHS, negatívne vymedzenie upravuje výslovne („táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice“). ESD v Rozsudku Fuß uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči (ako tvrdí v rámci svojej procesnej obrany žalovaná, resp. že na hasičov sa smernica nevzťahuje), keď v bode 33 konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník. Minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i. C-397/01 až 103/01, s. I-8835, body 98 a100, ako aj Fuß, už citovaný, body 33 až 35 a 38). V bode 38 Rozsudku ESD C-429/09 Súdny dvor konštatuje, že za týchto podmienok má pracovník, ako je G. Fuß, ktorého v zásahovej službe zamestnáva Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia (rozsudok Fuß, bod 60). Aplikácia smernice v tomto prípade je teda daná.

42. Pre spor je podstatná otázka, či do pracovného, resp. služobného času sa zarátava aj doba pracovnej pohotovosti. V tomto smere sa ustaľuje súdna prax tunajšieho súdu, ako aj Krajského súdu v Košiciach, na ktoré súd poukazuje (napr. sp. zn. 6Co/46/2024,6Co/24/2024, 6Co/60/2022, 5Co/15/2022, sp. zn. 5Co/28/2020 a pod.). Predmetnú otázku riešil v prípade hasičov Súdny dvor EÚ (ďalej len „ESD“) vo svojom rozsudku C - 429/09 G. Fuß tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. V tejto veci týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ďalej uviedol, že: „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6

písm. b) uvedenej smernice (bod 25 Rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010). Ďalej v bode 35 sa konštatuje, že Súdny dvor už rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia (pozri rozsudky Pfeiffer a i., bod 99, ako aj Fuß, bod 52).

43. Medzi stranami sporu bolo tiež sporné to, či u žalobcu došlo k porušeniu práva Európskej únie Slovenskou republikou v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice EÚ 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku, konkrétne, či do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore sa premietli ustanovenia Smernice č. 2003/88/ES, čl. 6 písm. b) o 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe pre hasičov a či sa doň premietnuť mali.

44. Žalobca je príslušník Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky vykonávajúci stálu štátu službu v Čani. Týždenný pracovný čas žalobcu sa skladá zo 16,5 - hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 - hodinová pohotovosť (t. j. 24 - hodinové zmeny). Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín. V žalovanom období tak hasič strávil na pracovisku počas celej zmeny 24 hodín a následne mal dva dni voľna.

45. Žalovaná rozporovala, že u žalobcu došlo k porušeniu jeho práva Slovenskou republikou v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice EÚ 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku, keď tvrdila, že do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore sa ustanovenia Smernice č. 2003/88/ES, čl. 6 písm. b) o 48 - hodinovej týždennej pracovnej dobe pre hasičov premietli. Alternatívne žalovaná tvrdila, že Smernica sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času nevzťahuje, čím sa súd už zaoberal vyššie.

46. Z ustanovenia § 85 Zákona o hasičskom zbore (podľa ktorého služobným časom príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne“), z ustanovenia § 92 tohto zákona (podľa ktorého „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni“) vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase“. Vzhľadom na uvedené služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby, keď odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 Zákona o hasičskom zbore potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, „takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods. 2) a § 91 ods. l zákona tiež uvádza, že „štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 Zákona o hasičskom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 ustanovenia § 103 v spojení s ustanovením § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.).

XX. Z uvedeného možno logicky vyvodiť záver, že smernica 2003/88 ES nebola správne prebratá. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky spadajúceho pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky má smernicou garantované právo na 48 - hodinový pracovný čas. Súd dodáva, že nesprávne prebratie smernice do zákona č. 315/2001 Z. z. a jeho dodržiavanie Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom Slovenskej republiky, ktoré však nerešpektuje smernicu 2003/88 ES v článku 6 písm. b), ktorá je pre tento vzťah priamo aplikovateľná, v zmysle rozsudku Fuß nezbavuje Slovenskú republiku zodpovednosti za jej nedodržiavanie v prípade hasičov zamestnaných vo verejnoprávnom sektore, a nie je preto relevantné rozlíšenie medzi zodpovednosťou Slovenskej republiky za nesprávnu transpozíciu a zodpovednosťou zamestnávateľa žalobcu za nesprávnu aplikáciu pri úprave pracovného času v služobnom pomere žalobcu.

48. K tvrdeniu žalovanej o povinnosti súdu preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu, pričom odkazuje na rozsudok ESD C - 46/93 Brasserie du Pecheur a Factortame súd uvádza, že na rozdiel od žalovanej, rozsudok Fuß na rozsudok C - 46/93 Brasserie du Pecheur a Factortame v tejto súvislosti neodkazuje.

49. K námietke žalovanej, že podľa zákona č. 315/2001 Z. z. je stanovené referenčné obdobie šiestich mesiacov, čo nebolo v konaní sporné, súd uvádza, že aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa čl. 6, písm. b) Smernice. Tento záväzok platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa čl. 6, písm. b) Smernice.

50. Okrem výšky žalobcom uplatnenej náhrady, ktorej vytýkal jej neprimeranosť, spochybnila žalovaná aj to, že počas žalovaného obdobia došlo k prekročeniu Smernicou stanoveného limitu priemerného týždenného pracovného času. Za rozhodujúcu skutočnosť pri tom považovala to, koľko času konkrétny príslušník hasičských jednotiek reálne strávil vykonávaním štátnej služby priemerne za týždeň v rámci konkrétneho referenčného obdobia. V stálej štátnej službe žalobca ako hasič v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora nepochybne odpracoval v období od 04/2020 do 12/2022 (vrátane) priemerný týždenný pracovný čas presahujúci týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice. Pracovný čas žalobcu v žalovanom období vyplynul z listinného dôkazu predloženého žalobcom, prehľadu jeho týždennej dochádzky tak, ako ju súd zistil v odôvodnení rozsudku (pričom do úvahy vzal služobný čas a čas pracovnej pohotovosti; čas dovolenky a pod. je pritom s poukazom na čl. 16 písm. b) Smernice pre účely výpočtu neutrálny).

51. V konkrétnych mesiacoch je zrejmé prekročenie priemerného 48 -hodinového týždenného pracovného času žalobcu. Pri zohľadnení referenčného obdobia podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b) a čl. 17 ods. 3, písm. b) Smernice v nadväznosti na bod 23 rozsudku vo veci C-254/18 je nutné uzavrieť, že priemerný 48 - hodinový týždenný pracovný čas bol u žalobcu jednoznačne prekročený v období 07/2020 – 12/2020 – 48,15 priemerný týždenný pracovný čas, 07/2021 – 12/2021 – 49,57 priemerný týždenný pracovný čas. Zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, pracovný čas žalobcu prekročil viac ako 48 h. týždenne aj v obdobiach napríklad jún 2020 – november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 h. týždenne), august 2021 – január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 h. týždenne), september 2021 – február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 h. týždenne), august 2022 – január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 h. týždenne). Na základe uvedeného preto súd uzavrel, že žalobca sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republike.

XX. Faktom je, že týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín je zo strany zamestnávateľa žalobcu opakovane počas obdobia od 04/2020 do 12/2022 nedodržiavaný. Súd zohľadnil pracovné dni v mesiaci so zohľadnením doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti, ktoré sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne v zmysle čl. 16, písm. b) Smernice, ktoré zohľadnil pri výpočte žalobca.

53. Námietky žalovaného ohľadom výskytu pandémie COVID - 19 a vyhlásenia núdzového stavu v SR v rozhodnom období súd vyhodnotil ako irelevantné, nakoľko tieto v konečnom dôsledku nemali následky na aplikáciu Smernice na vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Žalovaný neuviedol, ani nepreukázal, ani aký prípadný konkrétny vplyv by mala mať pandémia COVID - 19 na pracovný čas žalobcu.

54. Súd ďalej skúmal splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti členského štátu za vzniknutú škodu. Podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody sú dané v zmysle stabilizovanej judikatúry Európskeho súdneho dvora (C - 429/09, Fuß, C - 118/08 Transportes Urbanos y Servicious Generales) - 1. cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť.

55. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje právnu normu Únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, v danom prípade sociálne právo, pričom súd poukazuje aj na rozsudok ESD vo veci G. Fuß (C - 429/09), ktorý konštatuje priamy účinok čl. 6 písm. b) Smernice, keď podľa neho priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je splnená.

56. Porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Z judikatúry Súdneho dvora jasne vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas“ v zmysle Smernice neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti“. Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, musí sa preto považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie. Preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody.

57. Pokiaľ ide o tretiu podmienku, tu konajúci súd uzavrel, že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou, ktorá vznikla žalobcom v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný, keď žalobca musel pracovať viac v dôsledku nezarátania služobnej pohotovosti do pracovného času.

58. Na základe všetkého uvedeného súd uzavrel, že v prejednávanej veci je žaloba podaná dôvodne, keď priemerný 48 - hodinový týždenný pracovný čas bol u žalobcu jednoznačne prekročený v období 07/2020 – 12/2020 – 48,15 priemerný týždenný pracovný čas, 07/2021 – 12/2021 – 49,57 priemerný týždenný pracovný čas a zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, aj v obdobiach napríklad jún 2020 – november 2020 (priemerný pracovný čas 48,29 h. týždenne), august 2021 – január 2022 (priemerný pracovný čas 49,67 h. týždenne), september 2021 – február 2022 (priemerný pracovný čas 48,77 h. týždenne), august 2022 – január 2023 (priemerný pracovný čas 50,44 h. týždenne) čo znamená, že nesprávne transponovanie Smernice do slovenského právneho poriadku malo individuálny (negatívny) dopad na žalobcu.

59. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie.

60. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 OZ, pričom zohľadnil pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce zo súdnej praxe v početných obdobných prípadoch. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry SDEÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy.

61. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd posudzoval závažnosť ujmy, ktorá mu takýmto zásahom vznikla, dĺžku zásahu a následky takýmto zásahom vyvolané, resp. následky, ktoré by takýto zásah bol spôsobilý vyvolať, okolnosti zásahu, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní v obdobných prípadoch. V rozhodnom období troch rokov bol žalobca ukrátený o čas odpočinku, o čas, ktorý mohol stráviť podľa svojho uváženia, okrem odpočinku aj na vybavovanie každodenných záležitostí, regeneráciu, svoje záľuby, prípadne na stretnutia s jemu blízkymi osobami. Žalobca zastáva ako hasič v spoločnosti veľmi dôležitú, zodpovednú, rizikovú, fyzicky aj psychicky náročnú rolu, ktorá neraz vyžaduje aj nasadenie vlastného života. Ním uplatnenú sumu 8.000,00 eur považoval súd za neprimerane vysokú, keďže žalobca nepreukázal, ani netvrdil, že by dĺžka jeho pracovného času spôsobila nejaký závažný, nenapraviteľný zásah do jeho osobnostných práv, príp. na jeho zdravotný stav. Vzhľadom na vyššie uvedené a na doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných prípadoch, súd považoval sumu 2.400,00 eur za trojročné obdobie ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy v posudzovanom prípade (početné obdobné prípady úspešných príslušníkov HaZZ v sporoch proti žalovanému, kde im boli

právoplatne priznané náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 2.000,00 eur - 2.500,00 eur, napr. rozsudky Okresného súdu Košice II sp. zn. 25C/56/2020, 27C/59/2020, 18C/34/2020, 44C/84/2020), pričom zobral do úvahy aj súdmi priznávané výšky náhrady nemajetkovej ujmy v závažnejších prípadoch zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcich najmä v porušení práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia, straty dobrého mena a povesti v spoločnosti.

62. O splatnosti prisúdenej sumy súd rozhodol podľa citovaných ustanovení § 232 ods. 2, ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“). Súd vyhovel žiadosti žalovaného, proti ktorej žalobca nenamietal a vzhľadom na výšku prisúdenej sumy určil lehotu na plnenie na 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

63. Vo výroku II. rozsudku súd v prevyšujúcej časti (o zaplatenie 5.600 eur) žalobu zamietol.

64. Podľa už konštantnej judikatúry národných (napr. rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09), aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán. Súd osobitne neposudzoval všetky z početných odkazov strán sporu na rôzne rozhodnutia súdov, pretože to vzhľadom na zistený skutkový stav a právne posúdenie nepovažoval za potrebné.

65. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy z dôvodu, že rozhodnutie v danej veci záviselo od úvahy súdu (v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bol aspoň sčasti priznaný uplatnený nárok, pretože ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania založeného na úvahe súdu alebo znaleckej činnosti). Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu § 257 CSP.

66. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (t.j. zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).